

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in ravno tako pri „polanicah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat
Za več črke po prostoru.

SOČA

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternolliju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 175“ in „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Uredništvo oziroma upravništvo v Paternollijevi tiskarni v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremoznim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Deželni zbor goriški.

I. seja 19. avgusta. — Po slovesni maši v stolni cerkvi, bila je ob 11 uri predpoludne prva zborova seja. Deželni glavar je v svojem govoru omenil, v kako žalostnih razmerah je zadnje zborovanje končalo. Zaradi slabe letine je bilo prebivalstvo naše dežele skoro povsod v hudih stiskah, vendar pa je srečno prebilo slabe čase in k temu so izdatno pomagale denarne podpore, katere je dovolil deželni zbor za javna dela in ona obilna (pompe), katero je državni zbor v pretekli sesiji v enak namen sprejel v državni proračun in ki se je potem razdelila potrebnim občinam. (Poslilo 30.000 gold. (!) Urel.) Zdej, nadaljuje glavar, se nam je oko uže nekoliko zvedrilo, ko vidimo, da pridelki po deželi sploh tako lepo kažejo, kakor uže davno ne. Naj nevarnejši čas zaradi hudih vremen je tudi uže za nami, in tako smemo zadoštno se nadejati, da bodo obilni letošnji pridelki stanje po deželi zboljšali.

Slabi časi niso tako neugodno uplivali na oskrbnjstvo deželnih zalogov, kakor so hudo zadeli marsikateroga posameznika; mariveč je finančno stanje naših zalogov zadosta dobro, kakor se bode prepričali iz računov, ki se vam predložijo v tej sesiji. Po slovensko dostavi, da se bode z načrtom postave zastran vpeljave novih zemljišnih knjig posebno ustreglo opravičenim željam slovenskega prebivalstva, katere je uže pri mnogih prilikah izrazilo, in da bo visoki zbor gotovo za to skrbel, da se ta postava tako uravna, kakor je našim posebnim pazmeram naj primernejše.

II. koncu nazdravi Nj Velicanstvu in poslanci usklonejo za njim Evviva! Živio.

Vladni zastopnik, e. k. dvorni svetovalec baron Rechbaeh pozdravlja „iz vrst no“ zbrane poslance in pravi, da mu je danes v roke prišel načrt postave novih zemljišnih knjig, katerega bo zbor v tej sessiji razpravljaj.

Na to sklene glavar sejo ob 11^{1/2} uri, ter vabi k drugi, katera bode za pol ure. Pri tej niso bili ti le poslanci navzočni: Vz. nadškof: gg. Depretis, Doljak, Del Torre.

II. 19. avgusta. Ob poludni se zberejo vsi tisti poslanci, kateri so bili pri prvi.

Poslanec Matija Doljak prosi pisnato odpusta za vso sesijo in opravičuje svojo prošnjo z bolehnostjo. Dovoljeno. — Del-Toreju so dovolili 14 dnevni odpust. — Glavar priobči došle peticije.

Na dnevnem redu je vladni predlog zastran zemljišnih knjig in odborovo poročilo, s katerim predlaga proračune in račune vseh zalogov, ki so v deželnem oskrbnjstvu. Po dr. Deperisovem predlogu se ima izvoliti za prvi predmet in za druge postavolajne predloge odsek 7 udov; potem peticijski odsek 7 udov in finančni odsek 7 udov.

V pravni odsek so izvoljeni poslanci: Črne—Del Torre—Deperis—Goriup—Lavrič—Pajer in Winkler; — v finančni odsek: Abram—Candussi—Goriup Pajer—Pollaj—Ritter—Winkler; — v peticijski odsek: Benardelli—Dottori—Fagnani—Maurovich—Pagliaruzzi—Strasoldo—Zigon.

Prihodnjo sejo hoče glavar sklicati, kadar ba zadosta pripravljene tvarine.

Dopisi.

V Gorici, 20. avgusta. (Izv. dop.) Pred enim tednom je bil baron Pino v Gorici in predstavljali so se mu oficijelno vsi e. k. uradniki. — Takih ceremonij si ne zapoveduje vsak namestnik, prišli in odšli so po Baeha 31 namestniki, pa noben se nij brigal za frake in cilindre svojih podložnih. — Ali ima to kaj pomena, ne moremo sočiti in to toliko manje, ker smo barona Pinota dozljaj poznali kot jako emancipiranega čez vse forme vzvišenega moza. — Pri predstavljenju uradnikov nij novi namestnik najmanjšega izustil, kar bi dalo sklepate na njegov program: edino zastopnikom kupčijske zbornice je rekel, da hoče predelso železnico pospeševati z vso močjo. — Mi smo to od novega namestnika pričakovali in se tudi nadejamo, da bode njegov upliv na Dunaji bodisi v vladnih, bodisi v poslanskih krogih tej za našo deželo najvažnejši zadevi najgodnejši. — Sicer se pa sliši od večih merodajnih strani, da ministerstvo hoče to črto predložiti še v tej sessiji drž. zbora, ampak da se bo predlog glasoval samo do Gorice, ker je nekda ministerstvo nasprotno podaljšanju preloiske železnice do Trsta. Da bode Tržačane tak

predlog vznemiril, je očitno, vendar si pa Tržačanje lahko pomagajo, če uže hočejo imeti popolnoma od južne železnice neodvisno črto, kajti iz Gorice v Trst bo zdaljšanje predelso železnice lahko tudi privatnemu podjetju koristilo.

Kakor se sliši, bode naš namestnik v kratkem nastopil potovanje po celni Primorskem in bode medu Goriška prva obiskovana. Naj bi namestnik dobro pregledal vse in se natanjko informiral povsod glede potreb ljudstva; videl bode, da ima posebno na materialnem polju tak velikanski delokrog, da se lahko na veke zizluženega stori za zauemarijena primorske dežele. Primorja potrebuje velikanskega napredka, če se hoče vrstiti mej druge kronovine, ki so za Avstrijo gotovo manje važne od Primorja, ki potrebuje le spodbujanja in nekoliko drž. podpore, da postane jako srečna in bogata dežela. Včeraj se je sošel naš deželni zbor, začelo je zborovanje z navadno ceremonijo. Nagovor dež. glavarja in vladnega kommissarja, oboje po navadnem kopitu; to je vse. — Vladni kommissar je še predlagal postavo zaradi zemljišnih knjig in ker ta postava še zdaj nij prevodjena v oba deželna jezika, bo treba še čakati, dokler se to zgodi. Kor tudi odbor po stari navadi nij nič pripravil, nijmajo poslanci kaj delati do prihodnjega tvorka, kateri dan začne se le postavodavni odsek delovati, vsled česar smemo skoro z gotovostjo soditi, da v tem mesecu ne bode nobene javne seje. — Ne vemo torej, zakaj je naš zborček poprej sklican, kakor drugi. — Samo to vemo, da vladu in odbor pridno za to skrbita, da naš dež. zbor polzevo pot hodi. — Kam pride ustavno življenje po tem potu, vsak lahko sodi. Mestno starešinstvo goriško pa je zadnji čas prav pridno postavilo; ono ima uže 3 dni zaporedoma dolgo in živahno seje. Odobrilo je zdej predloge finančnega odseka glede posojila od 750000 gold. tudi svote tirjano po tehničnem odseku od 6000 gold. za študije potrebne za nov vodotok; po tem je sprejelo predlog glede užitnine pri žganjah in glede provoznine za vse blago, kar ga pride v Gorico. — Ta dva nova davka bosta mestu donasala 25000 gold. — Te dni nadaljujejo seje ker pridejo v svetovanje vsa nova dela, kakor so vodotok, nov mirodvor, kopej i. t. d. O vsem tem bomo prihodnjije natanjnejše poročali.

LISTEK.

Na deželo!

Izlet v Laksenburg pri Dunaji.

Nij brez resnice mnenje, da v periferiji mesta, posebno svetovnega mesta, lepa narava ves značaj naravno-lepega in dijeromantičnega pogreša. Tisočni kipi umetnosti, cvetoča trgovstva in veliki kapčijstvo zapole iz tuzega mesta vso polno umetnosti ustvarjeno naravo in res je toraj, da le bivanje na deželi nam poleti ovo idlično-lepo uživanje življenja ponuja, ki nepopisljivo veselje rodi. Bivati tamkaj, kder človeku košata hosta in pelje pod milim nebom balzamični zrak pihlja, kder mu je razgled v dalne planjave čez zelene brbe in doline in kder ma mile melodije zračnih razno-barvanih prebivalcev in pevecov na uho donje, je gotovo veliko veselje in radostno življenje.

Jaz sem tudi teh mislij.

Tamkej, kder tenki pa visoki dimniki brez številnih tovarov z premognim dimom zrak polnijo, kder več kot en milijon ljudi diha, živi in se trudi, tam nam mlo nebó tiste modre barve ne kaže, kakor zunaj na zelenem lepoliščem polji, mej otroci pomlajenega solnea, mej cveticami; kder hiša tik hiše in veliki in nebó moleči palači stojje, tam pogreša naše oko razveseljivo panoramo prelepe narave.

Slavni Horacij nij gotovo drugače mislil. Z besedami „beatus ille, qui procul negotiis“ jame popisovati prijetnosti deželnega življenja in srečnega se je sam sebe imenoval, ko mu je bila prelepa priložnost, se vsaj za nekoliko časa šumu in ropotu mesta odtegniti ter podati se iz praha polnih mestnih kotov.

Tudi naši Dunajčanje so tega mnenja.

„Na deželo,“ v kopej! je stereotipna parola te „saison morte“. Sleherni utriusque generis, kteremu količkaj mošnjiet dopušte in kterega poklic ne veže, da bi vedno na Dunaji bival, zveže v časih culico, ter si poišče — oddaljen od vsega mestnega hrupa — v hladnih gorah ali v zeleni ravani to, kar mu velkansko mesto podati ne more: čisti hladni zrak, ko ribje oko jasno nebo in lepe razglede. In kder tisoč ljudij tej moderni strasti več ali menj dragi tribut plačuje, tam tudi mene ne manjka — se ve da, vsakteri na svoj način. . . .

Jutre pojdem toraj „na deželo!“ Toda kam me bode pot peljala? V Klosterenburg, Nustorf, Brun, Weidling, Medling, Laksenburg? Da, v zadnje imenovani kraj pojdem opazovat prelepi romantično lego imajoči cesarski grad na južni železnici!

Ne, to nij res, kar sem popred trdil, da Dunaj namreč nijma nobene naravne lepote in krasote. Denasnje jutro drugače in bolje podučuje.

Tretja ura zjutra hije. Mirne sobice okno odprem in zadosti polen požiram juterne zarje aromatični zrak, ki mi v majhno stanovanje pihlja. Vse je mrtvo; mirna tihota biva okoli mene, kajti ves Dunaj še sladko spava in zahtuje — jutranje — sanje sanja. Solnce vzhaja, in njeni blišči žarki podje polagoma svitlobo tresajočih se zvezd iz firmamentnega oboka in maseca srp na visokom obnehji vedno bolj sled postaja in kmalu v solnčni svitlobi popolnoma izgine. Na — lo redko zasajenih — drevesih še precej prostornega dvora, v kterega vesel in radosten iz okna gledam, prične prvi hrup in kmalu zaslišim iz ozkih grl ptičev žvergoljenje, ki vedno bolj intenzivno postaja, kakor bi za stavo šlo: lepo himno juterni zarji! —

Nočna tihota se dnevnemu hrupu umika. Tu pa tam se okna odpirajo, tam spet kake duri in kmalu zasliši se človeški glas. Pridne deklice hitje k studentu in se zaspanih očij polnijo ilovčno vrčke. Mej tem prisije prvi zlati solnčni žarek, pozdravi najpopred visoke strehe sosednih hiš in prisine mi v polnem kinču v stanico. Dunaj ne spi več, ampak čuje uže, jaz pa hitim se obleči, da z prvim vlakom v Laksenburg pridem. Moja toileta je kmalu dokončana in ravno sem o pravem času odpravljen, kajti na dvoru zaslišim znani mi ropot: hiše Cerberus-vulgo „lišni mojster“ koraka v svoji juterni togi še krmizljivih očij k velikim lišnim vratom. Poteglej — in en delj velicega portona je odprt. V duhu priporočim še vse imejstvo ljubeznivim penatom in hajd na ulico.

Kakor vedno pravi patrijot hotel sem simpatiji do cesarske naše družine s tem vidno znameaje podati, da sem Diogenev sod v ovi ulici Dunaja na tla posadil, ki vzvišeno ime našega kronprinca nosi. Po tej — Rudolfovi ulici — teraj korakam, da vsaj po naj bližni poti do kolodvora južne železnice dospem.

Delalec obojega spola korakajo po še mirnih ulicah in cestah. Stacune so še zaprti in odprti so samo tisti lokali, v kterah delalec spet obojega spola zajuterka in se krepča, namreč: žganjarije, — tiste strupene kače, ki blagostanje dunajskega rekodelca iluzorujejo. Izvanredno se tudi jaz dane: v eno teh lukenj podam, kder mi črnolasa zala židinja kozarček „naj boljšega“ nektara natoči in poda. Zdej pa spet na ulico. Peki z belimi predprti in krušnim jerbosom, zale deklice, ki mleko prodajajo in z mlekom napolnjenecinjene pinte komaj vlečejo, ktere na vsak korak srečujemo, nas spominjajo vedno po tisti pijači želj-

Iz Dufovelj 15. avg. (Izv. dop.) Čital sem o dobri letini, ki se v več krajih nahaja; hvala bogu tudi pri nas lepo kaže in se je nadejati veliko jesenskega pridelka.

A žalibože 5. tega meseca zvečer je začelo stransko deževati, mislilo se je, da se je kak oblak odtrgal in bila je taka povodenj, da se stari ljudje ne pamti; vse je ustajalo in boga klicalo, žalostno je vse pričakovalo dneva, zjutro so vsi na polje hiteli a vsak se je vrnil domov še žalostnim in otožnim srcem, ker je videl, da pred ta dan lepo oblečeno polje je vse raztrgano in strašno poškodovano; škode je napravila ta povodenj do 200 goldinarjev samo enemu kmetovalcu, ker je cele njive pobrala in zemljo odnesla, trte in drevesa pa močno poškodovala. Dobro bi bilo, da bi naši občinski možaki slavni e. k. gosposki naznanili to veliko škodo, da bi nam saj na davkih malo breme odložila.

Kar nij veda pobrala, nam pa zmirej strašna toča in je uže dosti škode naredila: grozdi kaže se precej lepo, če je bog pred slabim vremenom obvarje; pri nas pa bedasti ljudje trosijo nevero, da copernice točo delajo in če bi ubogi cerkovnik zamudil zvoniti, kadar se slabo vreme napravlja, pa na njega godrnjajo, in ga grodo gledajo; pravijo, da zvonovi in streljanje točo odžene. Če bi ljudje pametni bili, bi cerkovniku prepovedali o slabem vremenu zvoniti, ker se je uže po nekterik krajih pripetilo, da ravno kadar je cerkovnik zvonil, je strela v zvonik udarila in ga poškodovala, tedaj bodite pametni in ne trosite slabe vere mej ljudstvo, ker modri in pametni ljudje se temu posmehujejo.

V Rihembergu 18. avgusta. (Izv. dop.) Glejte, tudi mi imamo svojega Don Quixotta, ki, podučen po zadnjih nezgodah v boju proti mlinskim kolesom, pošilja le svojega Rocinanteja v Glas, da bi sovražnike se zadnjimi kopiti odganjal.

Nekateri bivši čitalničarji iz Rihemberka motorizijo v 33. št. Glasa, da je predpatletni predsednik kriv čitalničnega propada. To je abotnost, kajti pred petimi leti čitalnica predsednika niti imela nij! V Rihemberku živi pa nekaj ljudij—bahačev—ki, če le morejo, se pred svetom hlinijo. Eden tacih je tudi poslednji čitalniški predsednik. Mesto da bi ti gospodje sprejeto nalogo izpolnjevali: ter skrbeli za obstanek čitalnični s tem, da bi ji pripravili več udov, mesto da bi skrbeli za podučno zabavo, mesto vsoga tega se vozijo po stranskih pivnicah, kder na podlagi ubitih zajcev pijejo, zasmehevaje vse pravo in blago.

Tuka, iščite, Vi nekateri čitalnični udje, čitalnični propod, Vi, ki nemate niti pojma o pravem čitalničnem namenu. Da res je, a tudi žalostno; preje bode Vipava nazaj tekla, kakor bode pri nas sloga vladala.

Vsak norec hoče biti pameten, in spravi dosti tacih skupaj, in kaj bodo ti napravili? Nič, k večemu kako rihemberško klapo. Toliko v odgovor!

V Rihembergu 12. avg. (Izv. dop.) Uže pred 14. mi dnevi je deputacija obstoječa iz sledečih gospodov: And. Robič, župan v Rihembergu, Vodopivec, župan v Kamnjah, Bratina, župan v St. Tomažu, Jožef Šinigoj, župan v Dornberga, Ivan Furlani, Janez Ličen, starešina v Rihembergu, Peršič, starešina v Prvačini in gosp.

Perozzi starešina iz Dornberga izročila zahvalno pismo visokorodnemu grofu Coroninije, dež. glavarju in drž. poslanca za njegovo hrabro postopanje in zagovarjanje narodnih pravic v drž. zboru.—Na tem prav lepo kaligrafiranem pismu so bila podpisana skoro vsa starešinstva kmetijskih občin na vipavski strani naše dežele.—Gospod Ivan Furlani bil je voditelj deputacije in nagovori gosp. grofa v zmislu pisma; zahvaljuje se mu v imegu slov. ljudstva za brambo narodnih pravic na odličnem mestu, posebno pa zaradi izvrstnega govora v drž. zboru zaradi vpeljave narodnih jezikov v šole in povdarja konečno nado, da bode g. grof zmerom enako in zvesto zagovarjal in branil narodne pravice Slovencev, za kar mu bode hvaležen ves narod in ne samo njegovi volilci, kar naj mu dokazuje donasnja deputacija, katere ne sestaja ravno iz njegovih volilcev.

G. grof Coronini je odgovoril v prav lepi slovensčini, da se zahvaljuje za čast in zaupanje in obljubnje, da bode tudi za naprej vedno tako branil pravice in interese slovenskega ljudstva.—Podal je gospod grof vsakemu posebej roko in deputacija odide še živiočliki. Mi Vipavci smo hoteli s tem korakom gospodu grofu in svetu pokazati, kako se zaveda naš narod svoje narodnosti in svojih pravic in ga le še potrditi v tem, kar je on o naš Slovenceh na Dunaji v drž. zboru povedal.—Tudi vsem našim drugim poslancem naj bo to dokaz, da mi pazljivo zasledujemo njihovo postopanje in da smo jim hvaležni, če se neustrašljivo potezajo in borijo za naše svete pravice, katere dobro poznamo in čez vse cenimo.

Iz ljubljane, 18. avgusta. (Izv. dop.) („Vera v nevarnosti.“—† Josip Rozman.—Civilen zakon—Čuden učitelj.—Geschichte Krains.—„Narodno društvo.“—)

Skandalozna obravnava, pri kateri je deželno-sodnijski svetovavec Ribič predsedoval, se je vršila pretekli teden pri ljubljanski sodnji. Zatoženee je fajmošter A. Močnik iz Razdrtega, od zadnjih volitvij dobro znan kričač, da je vera v nevarnosti, ki je z nekimi kmetovskim fantom grehi nečistosti najgrše sorte uganjal. Obravnava je bila tajna, kakor so po sebi razume. Močnik je 52 let star in je bil dalje časa na Telminskeem, kder je bil uže enkrat zavolj enake pregrehe na tri mesece ječe obsojen. Goriška škofija ga je penzionirala in kot pokojnik je prišel v Razdrto za oskrbnika. Obsojen je na eno leto težke ječe in vsaki h 14 dnij en post.

Ta maziljenec gospodov bode šel, kakor zasluži, na ljubljanski grad, a žalibog je tudi minoli teden ostrejši sodnik-smrt-obsojil moža, ki je bil obča sploštan in duhoven v pravem smislu besede, v večni zapor, v grob. Umrl je 12. t. m. v Konjicah na Stajerskem župnik Josip Rozman. Zjutro se je od doma na svojem vozu odpeljal, na poti so se konji splašili in Rozman je tako nesrečno iz voza padel, da je 2 uri potem dušo izdihnil. Rojen je bil 10. jan. 1812 v Smartnem pri Kranji. Ranjki je bil iskren rodoljub, brezsebičen, kakor jih le malo imamo, in je za narod veliko žrtvoval. Bodi mu zemlja lahka!

Kmalu bode na Kranjskem drugi civilen zakon sklenen. Naš župan Lašan bode v kratkem nekega železniškega kondukterja poročil z krčmarjevo hčerjo, ki je luterske vere. Prvi civilen zakon na Kranjskem se je vršil v Šiški, kder se je kovač Ščetina se svojo svakinjo oženil in sicer civilno zaradi tega, ker nij imel

dovolj denarja, da ga bi papežu za odpustek poslal. Kakor se sliši, se jima prav dobro godi in njune otroke krstijo št. vidski duhovni brez ovir. Toda se jula ne je tako vroča, kakor se kuha.

Na Gorejskem je skozi 40 let služboval 73 star učitelj, ki je le od polente in rib živel, katere si je sam v bližnjem jezuru lovil. Po njegovi smrti so našli v njegovi skrinji čez 8000 gl. gotovega denarja. Res čuden človek, ki si je mogel od 200 gl. letne plače še tak kapital prihraniti.

Te dni ja na svitlo prišel prvi zvezek zgodovine kranjske, katero je v nemškem jeziku spisal finančni svetovavec Avg. Dimic. Da si nam bi bilo ljubše, ko bi bilo to delo v slovenskem jeziku pisano, je vendar srčno pozdravljamo, ker nam je zgodovina naše mile domovine zelo potrebna. Kajti do zdaj je bilo nedeči se mladini težko se z našo zgodovino seznaniti, ker se dotična zgodovinska dela, katere uže imamo, deloma težko dobijo, deloma niso za mladino vse skozi spsobna.

V soboto 15. t. m. je bil prvi občni zbor „Narodnega društva“, katerega se je, da si nij bilo vreme ugodno, čez 50 udov iz vseh krajev Slovenije udeležilo. Društvo šteje uže dozdej čez 500 udov, kar očitno svedoči, da je bila osnova tega društva za nas Slovence potrebna. Potem ko je dr. Vošnjak v imenu osnovalnega odbora namen tega društva razjasnil, se je unela pri posameznih paragrafih jako živahna debata, pri kateri se je po nasvetu g. dra. Vošnjaka po kratki debati sklenilo, da bodo dve vrsti udov, namreč podpurni, ki bodo po 1 gl. in pravi, ki bodo le po 20 kr. na leto plačevali. O posameznih paragrafih pravil, ki so bili konečno z malimi spremembami sprejeti, so se govorili gospodje dr. Razlag, dr. Zarnik, Noll, Zvanut, Naglič in drugi; potem se je vršila volitev odbora tega društva, v katerega so bili izvoljeni: državni poslanec dr. Vošnjak za predsednika, deželni poslanec dr. Zarnik za podpredsednika, Jurčič, vrednik „Slov. Naroda“, za tajnika, koncipijent Oblak za bljujnika, dr. Razlag, Viljem Pfeifer, Franjo Hren, dr. Dominkuš, Franjo Kolman in Bavdek za odbornike. Splošno pohvalo je vzbudil govor g. Zvanuta iz Trsta, ki je odbijal trditve nekaterih nasprotnikov, da je društvo brezversko, rekoč, da društvo je strogo politično in se z vero nič ne peča. „Vsaki Slovenec“, pravi konečno, „naj nosi svojo vero v sreč.“

Na večer so se sešli vnajni in domači rodoljubje v čitalnici, kder je bila vnajnim udom na čast soareja napovedena, pri kateri smo se izvrstno zabavljali.

Politični pregled.

Notranja politika zopet miruje; vsi listi so bavijo se Špajnsko in Francosko. — Deželni zbori bodo vsled ministerske okrožnice do namestnikov trajali samo 4 tedne, ker vlada želi, da se drž. zbor snide še pred novembrom. Sliši se, da se hočejo nemški klerikalci ločiti od federalistov in zvezati z dvorsko vojaško stranko. — Čje je ta vest verjetna, ne vemo, a to vemo dobro, da bi se tudi nekateri slovenski klerikalni krogi rajši zvezali z reak-

ni dunajski želodec, ktera nam po širokem morji iz „Mokke“ pride—na kavo.—

Vedno bolj bližuje se velikanski kolodvorni palači, postaja tudi hrup in sunder veči in živahnejši. Memo nas leteči fiakerji, komfortablerti in omnibusarji nas spominjajo na nepopisljivo veselje za popotovanje in izlete Durejčana, ki je neoskrunjen in zdrav iz borsnega poloma ali „krah“-tega modernega lintverja devetnajstega stoletja—izšel, in kterege denašnje prelepo jutro vabi k ogromnemu pobegu v Egipt—pravim k pobegu v Bäden, Veslau ali kam drugam.

Prišel sem na kolodvor. Izpod oboka visoke kolodvorne veže zaslišim šest skoro gromčih udarcev: kolodvora ura nam vedno tekoči čas naznanja in bijo šesto uro zjutra; nemudoma se h kasirju podam, plačam tarifirani obulus za vožnjo do Laksenburga in ostanem, uže previden z voznjim listkom, nekoliko časa še pri strani.

Kako se tu vse, mlado in staro bori ter proti peronu hiti. Čestite matrone z ljubim pinčem v naročju korakajo polagoma po stopnicah navzgor; mlade gospde, v novodobni potovanju pristujoči noši hité poleg mene; civilni in vojaški gospodje—oboja kasta ima danes ogromno število—nočejo s culicami in skrinjicami zadej ostati, in ta lepo barvana slika radostnega potovanja ponuja mirno mislečemu opazovaven mnogo interesantnega gradiva.

„Vstopite!“ „vstopite!“ kriči močani glas kondukterja. Vse fizične strune sem moral napeti, da sem si mali prostorček v kupeju priboril, ter tako v sredi veselo kričeče družbe komaj tronutka pričakujem, ko bode zvonec treje zmanjše dal in hrabri lukamatija odri-nil.

Naprej! Glasno še zapiska—pihaje in rezgetaje se vročine polni žebelce pomikati prične, ter mene in sto ružih prijateljev prelepe narave praha polni sopari-či svetovnega mesta odnese.

Pozdravljam vas hribe in doline v prelepi zeleni obleki, pozdravljam te jasno juterno nebo polno prečistega zraka, da si mi zdrava prekrasna južna dežela, ki toliko hladne paše ponujaš očem in sreč mestjana Dunajčana!*)

I. Rebek.

Jožefu Žetko-tu na zgodnji grob*)

Spis. Fr. Zakrajski.

Pesni tej, da črno se opravi,
Bi dejal; ker žitja dvomne nuj-
Ino solnčni blišč, ki sveto snuje
Pa tovarše, nas, zapustil si;
Ter o zgubi Tvoje da objavi
Bridke naše tuge, rekel bi.
Toda blagor, Jože, blagor Tebi,
Da si zmaknil se tej pusti glebi!

Le počivaj, dosta trpel si!
Saj je črv skrbi Te vedno jedel,
Kaj se bridke skušnje, pač si zvedel.
Blagor, Jože, trikrat blagor Ti!
Bolnega znebil si se bremena,
Konec je težav, došla je cena:
Ničevaje burk posvetni lom.
Sel si gor v resnice večni dom.

*) Znanjnosti in notrajnosti prelepega ces. grada v L. hočem pribodnjicé enkrat popisati. Pis.

*) Jožef Žetko, rodom Kranjec iz Laž pri Senožečah, bil je mladencé sijajnih talentov, zrel kritik, filozof skoz i skoz i jako zveden v literaturah. Zadnjicé je služil v Sežani, bil je žrtva dolge i neumljene bolezní. Vasi žalostinki s pridruži tudi njegov zvesti prijatelj od mladih nog do gomile, V. D., kateri hrani nekoliko njegovih spisov, in bode hranil spomin umrlega blazega prijatelja, dokler bo živ.—

Ured.

Zmirom saj zastonj si polnil soda
Dno zvijačno; kakor jaz si zvedel,
Kak spregleda hude rane so.
Sklenil si pod svitlim solcem; toda
Praznih nad več niti ne boš predel,
Ki krog urne, z okom v temno dno,
Jasnih obele tiho čakajo.
Nič Ti nijso, nič prizarotile,
Naj za vedno v njo so se smehljale,
Ali resne molbe v njo septale:
V sode trmam nijso vséčne bile.
Tud nigdar se tebi nijso vdale:
Ker oblasti k škodi grozno vnete
Rogajajo se večno v tmi zaklete.
Srečati mu bo nevgode hidro,
Ki je sreči se ko Ti zameril,
Naj se ogne tud' na vse vetrove.
Sidi v inorsko skalo teško sidro,
Naj je nogo kamorkolj naperil,
Ljuti mu vihar porsod zarjova.
Mej Karibdo tresti se i Seilo,
Veslaj koderkolj, mu bo se silo.
Jezi ne omili se zakleti,
Spravne noč i dan dari naj neti:
Žrtvenik zastonj se jej kadi,
Kakor hče srcé naj si topi.
Blagor, Jože, ki mej nami sluješ,
Da slepivke več ne potrebuješ.

Z glavo bistro s Kranjske it' si moral,
Kder Ti pravdo zrekle rojenice
Tak nevgodno so, ostre device:
Kder valil si Sisiŕovo skalo,
Grozno zmir pretilo je obalo
Lad'ji Tvoje u strašan neprid—...

V vek omolknilo so Ti igravi,
Koder slutil si boga, studenci.

eijo in z absolutizmom, kakor pa svobodnjaskim narodnjakom roke podali; saj je dobro poznana sebičnost posebnost višega klerusa. V Dalmaciji so pri dopolnilnih volitvah za dež. zbor zopet zmagali lahonski ustavoverci, kar kaže, da v mestih narodnjaki ne morejo se prodreti. —

V Karloven je bila 18 t. m. slovesna instalacija novega po cesarju potrjenega srbskega patrijarha Ivačkoviča: ljudstva polno se je udeležilo narodne te slovesnosti. —

Praški kardinal, knez Schwarzenberg, je delegiral za birnanje v Kraljevicih, ker je ondotni, škof star in bolehen, nekoga saksonskega škofa; namestništvo pa mu je to vsled § 1 konfesijskih postav prepovedalo, ker mora biti avstrijski državljani vsak duhoven, ki hoče javne službe opravljati. Knez Schwarzenberg se je podvrnil in poslal škofa, da je birmal v Kraljevicih. — To je tedaj prvi slučaj rabe novih verskih postav.

Avstrijska in Ruska ste zdaj tudi pripoznale špansko republiko in tako se popolnoma pri družili skoro vsem evropskim vlastim. Karliski vsled tega razkačeni, ker po celem svetu pripoznani kot brigantje, pridno požigajo, kamor pridejo in podirajo železnice. — General Zaballa pa jo zopet začel odločne operacije proti Karliskom, tako da se je nadejati od dne do dne kake večje bitke. —

Na Francoskem se pri dopolnilni volitvi v departementu Calvados Bonapartisti zmagali, kar kaže na to, da so ti ljudje strašno strpljivi in delalni ter da jih prav nič ne ustraši. — Maršal Bazaine je šel skoz Kolonijo, kder se je predstavil nemškemu poveljniku naravnost v Bruselles, kder menda hoče ostati. Njegova žena po časnikih javlja, da samo ona in nihče drugi nij kriv njegovega ubega. Francoska vlada menda ne bo terjala, da ga ji izroči belgijska vlada.

Razne vesti.

(Občni zbor banke Slovenije) 17. t. m. je sklenil, da morajo delničarji doplačati 15% ali po 30 gld. na vsako delnico. Modalitete tega doplačila bodo še sklenil odbor in žeteli bi bila, da dovoli po mogočnosti dosti obrokov.

(Velik požar) je bil v nedeljo o poludne v Čepovanu; ogenj je začel mej tem, ko so bili ljudje pri maši in se tako hitro razprostiral, da je bilo v malem času popolnoma upepeljenih 19 hiš, od katerih ste bili dva zavarovani, ena za 1000, ena pa za 400 gold. in še

Z vrhov Ti šeptalo več ne bo,
Nigdar drevi Ti ne bo ko davi,
Ko ob zori tu, zvečer u senči
Ure merjene tak tekle so . . .
Toda nič! Zdaj vidiš, kar si slutil.
Pač je tak, kar z mano vred si čutil! . . .

Vodja Pivar.

Sp. Fr. Nabrežinski.

„Jamne vides bellua, jamne sentis?“
Cic.

Kaj? Spreten vodja vam je ta Pivar?
Kako? Saj nij mu nič za vodo mar,
Saj stvar nobena od vzhoda do zahoda
Mu zoprna nij tak, ko v vrčku voda.
Pa zna veliko! Ima pamet živo!
Pač res! On ve, kde najdeš dobro pivo,
Tud' njemu treba nij pred krēmo veje:
On ve natanko, kde — se pivo smeje.
Da, on ni, nič na pol. Je grča,
Ker spi je na en dušek vse iz vrča.
Nikamor tak oblastno ga ne vleče,
Ko tja, kder svitlo — pivo teče:
Zato kedaj pobožen je, in v šoli.
Da bog bi skrajšal ure, skrivši moli,
Da ga nobena - prav te - skrb ne vije?
Kak ne? Saj noč i dan skrbi, da pije,
Ter zjutra i večer mu stavek biva,
Da mu želodec nij nigdar brez piva;
Kako jo gibčen! Kak ga delo briga!
Nevtruden je! Glej, zmir - po krēmah šviga,
Tam nič mu enakodučnosti ne jemlje,
Pri vrčku ti presliši padec zemlje.
Da na - nj se Aleksander kdaj nameri:
„Na! V izbor so palače, njive!
Kar hčeš ti dam!“ — Pri mojej veri!
Kaj, menite, bi prosil? — Vrček pive!
Moj Bog! Berilo clo mu več ne pridi,
Ker mesto črk le — polne vrčke vidi. . .!

te dve pri banki „Unione“, tedaj pri taki zavarovalnici, ki je v Avstriji prepovedana, vsled česar se bodo morali poškodovani mnogo truditi, predno dobijo denar. Škode je od 50 do 60,000 gold. večidel prav revnim kmetom in kajzarjem.

Iz tega naj slovensko ljudstvo sodi, kako je potrebno, da zavaruje svoje pohištvo in blago pri domačih bankah, od kder mu pride hitra in redna pomoč v toliki nesreči. — Naj bode čepovanska nesreča v svaritev in spodbujenje pazodu, da se pridno zavaruje za male krajeurje pri „Slovaniji“ in pri Slaviji.

Čepovanske nesreče ne pa priporočujemo milosrčnosti vseh slovenskih bratov, posebno pa slavnim čitalnicam, katere naj bi napravljale besede v korist ubogih pogorelecev.

(18. t. m.) kot na rojstni dan cesarja bila je v veliki cerkvi slovesna maša, pri kateri so bili navzočni zastopniki vseh oblastnih; v jezuitski cerkvi pa je bila maša za vojake in po maši na travniku defiliranje v veliki paradni. — Priljubljen je bila godba vojaške in mestne bande po mestu.

(Zlet k Rebku) bode ostal vsakemu v lepem spominu, kedor se ga je udeležil. — V saboto 15. t. m. oddrda iz pred goriške čitalnice v 4ih kočijah in 1 žardiniri 25 čitalničarjev in 14 družih Slovencev in Italijanov povabljenih po omenjenih udih. — Vreme je bilo ugodno in ko so izletavec ob 4ih došli k Rebku, so jih tam že pričakovali mnogi rodoljubi iz Vipavskega, ob 6tih pa se pripelje iz Ajdovščine na mnogih vozih društvo Sloga in corpore. — Zmenjavali so se pred vsem prijateljski pozdravi in po tem se podajo vsi skupaj na vrt za Rebkovo hišo. — Za Slogo so pa še zmerom prihajali zastopniki družih čitalnic: ajdovske, dornberške, rihemberški pevski zbor i, t. d. Ko se je vse društvo zbralo, je bilo skupaj gotovo blizo 300 večidel odličnih osob, mej njimi mnogo gospa in gospodičin goriških in ajdovskih. — Na vrtu je bilo vse okusno in dobro pripravljeno; preskrbljeno je bilo z izvrstno pijačo in dobrih jedil, kakoršnih se le pri Rebku dobi. — Goriški peveci začno peti razne kvartete, mej petjem je bila domača, pa precej dobra godba in ko so se zmenjale še nekatere napitnice, se poda društvo v veliko dvorano, kder je bil prav živahen ples. — Mej tem so na vrtu prepevali razni pevski zbori, od katerih moramo prav častno omeniti rihemberškega; po osmi uri se zbere zopet vse društvo na vrtu, kder so se spuščevali krasni umetni ognji, katere je preskrbelo društvo Sloga. — Po tem se zopet večina poda v dvorano, da posluša „Pevčevo kletev“, katero je gospodična Pavlina Doljakova, naprosena po mnogih, gospodih kaj izvrstno deklamovala. — Kedor je to gospodično uže slišal deklamovati, si more misliti, da so bili poslušalci jako navdušeni in da so se gospodičini zahvalili z ploskanjem in s živoklicami. Veselo je po tem začela mladina zopet rajati in veselja nij bilo konec do blizo polnoči, ko so razna društva začejale se poslovljati. Voz za vozom odide na razne kraje, mi Goričani smo se le po eni uri popolnoči došli domov vsi zadovoljni in polni hvalečnosti društvu „Sloga“ in drugim narodnjakom, ki so nas počastili pri Rebku. — Da je bila lepa sloga mej nami, zadovoljnost in pravo veselje, da lepšega nij moglo biti, to smo vsi spoznali, ko smo ločivši se izrekli željo, da bi se kmalu zopet videli.

(Volitev) enega uda deželne cenilne komisije se je vršila 17. t. m.; volilec se je prav mnogo čez 120 udeležilo; izvoljen je bil z ogromno večino 87 glasov g. Josip Faganelj, deželni poslanec in posestnik v Oseku; nekoliko glasov pa sta dobila tudi gg. Dr. Žigon in Favetti iz Skrilj.

(Novi koleski nadzornik) srednjih šol za Goriško. Istrijsko in Trst je imenovan dr. Gnad se sedežem pri namestništvu v Trstu. G. Stimpel, dosedanji mnogo zasluženi nadzornik, je dejav v pokoj in izrečena mu je cesarska zahvala. Kaj in kakšen je novi nadzornik, ne moremo še povedati. —

(Konec šolskega leta) na srednjih šolah je došlo 29 t. m. Ustmeni zrelostni izpiti na gimnaziji so 19. in 20.; tedaj nepričakovano zgodaj.

(Nesreča) V Podturnu sta šla dva domača fanta mlaje sekati, ker je imel biti drugi dan cerkveni shod na čast sv. Filomeni in vsaj štiri mlaji so morali biti postavljeni pred cerkvijo in v cerkvi. Mladičica sta hotela doprinesti svetnici prijetno delo, šla sta v drvišče sosedovo, a glej, za njima tečejo štiri kmetje in sedem v Podturnu stanujočih Ogrov; ubeznika padeta pri teku v prepad in eden si je zlomil nogo in drugi roko; eden je uže ozdravil, drugi še ne.

(V mestnem vrtu) so prešli ponedeljek ukrali pet svetilnic. To se bode tako dolgo godilo, dokler ne zapró po noči vrta, da ne bode tam ponočno zbirališče vseh potepuhov. —

(V Vipavi) se je zadnji čas odprla telegrafična postaja, tako se more zdaj do Vipave telegrafovati na tej liniji.

(Zahvala.) Društvu Sloga v Ajdovščini in vsem drugim rodoljubom iz Vipavskega se presrečno zahvaljujejo za prijazen obisk pri Rebku vsi goriški deležniki zadnjega izleta k Rebku.

(Prvi občni zbor slovensko-štajerskih učiteljev) bode letos v Mariboru 21. in 22. sept. Napravi ga novo „Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“ Mi želimo temu podvzetju ne samo dober uspeh, ampak tudi to, da bi se kaj goriških učiteljev tega zbora svojih sbratov udeležilo.

(Der Materialismus und das Slaventhum) se zove knjizica, katero je izdal odvetniški kandidat dr. Josip Sernee v Mariboru, tiskom narodne tiskarne, knjizica ne dobiva pri vseh bukvarjih, v Gorici tudi pri g. profesorju Santelju po 40 kr. Prihodnjic spregovorimo več o njej. —

Beseda rihemberškim vinorejcem.

Rihemberške vinograde, zlasti one proti jugo zahodu ležake na desni strani dolinice, si namože uže gledati na njih lego kakor svet izvrstne, da, idealne imenovati. Umnega vinorejca more prvi pogled na nje kar iznenaditi. Iznenaditi ga more pa tudi prepričanje, katero si pri natančnejšem opazovanju dobi, — da so tem izvrstnim legam, v katerih bi se morala naj boljše namizna vina pridelovati, — in gotovo tudi ne manj vina za botelje v splošnem, takó, nizke sorte trt odločeno. Res čudno je to, da naši Rihemberčani izvolitvi dobrih trtnih sort, temu po ugodnem ponebji in izvrstni legi gotovo najvažnejšemu pogoju pridelovanja izborne kapljice tako majhno pozornost naklanjajo. Gléra in klarina meja ali klarnica sti poglaviti dve sorti rihemberških vinogradov, katere pa gotovo nikakor v red tistih ne spadati, od katerih smem) dobra, izvrstna namizna vina pričakvati; — da nikar vina za v botelje ne omenjamo — ampak kar nasprotno spadati obedve v red kvantitativnih sort, to je takih, katere kaj obilno rodijo, pa le bolj nizko vino dajejo. Uže rajniki Matija Vrtovec piše v svoji vinoreji, ka so jagode glére prevodene, ter da gléra le brentač napolni, o klarni meji pa še celo sledeče: Pravijo, da, odkar so si jo Dorenberčani močno zaplodili, nijso njih vina več tolikanj obrabljane.

Rihemberški vinorejci! ako Vam je napredek v vinoreji kaj mari — in na tem menda vendar nij dvomiti — opustite torej gléro in klarnico uže vsaj v naj boljših legah, ter sezite pri novih nasaditvah po družih sortah, katere Vam ne bodo ravno zelo občutljivo manj rodile kakor one dve; na vsak način pa veliko veliko boljše kapljice dajate. Uže mej domačimi sortami Vam je precejšno število takih sort na izbor, na primer rebola bela in črna, pinola, ermežija, kraljevina, gerganja, sipa, zelen, ovčji rep. Vse te so zelo rodovitne; v dobroti njih vina odvajajo pa se ve da gléro in klarno mejo vsaj pedesetkrat. Mej tujimi sortami, katere so se v vipavski dolini uže za kaj dobre skazale, naj boče v rodovitnosti ali pa dobroti pridelka, svetovati bile bi sledeče: rudeči vrh (Rothgipfler), zastavica (Zierfandler), moslovina (Mozler), rudeči in beli španjol (Gütedel), mušica rumena (gelber Ortlieb), portugalka črna (blauer Portugieser), modra kadarka ogerska, beli silvaner, zeleni, rudeči, in rudečo beli veltliner. Zelo vseh teh sort bilfe dobivajo se uže iz trtnice deželne kranjske vino - in sadjerejske šole na Slapu, omislite si jih torej vsaj za poskušajo: katera Vas bode gotovo v kratkem času do prepričanja dovedla, ka Vam nič napénega ne svetujem. S časom, ko bodo sedajšne sorte trt iz Vaših vinogradov zelo zgimile, in ko bodo z nasvetvanim nadomestjene; pridelovali boste brez vsega dvoma take vina, kakoršna malo kate ali pa nikler za Slovenskem. To Vam zagotovlja

Rihard Dolencec.

POSLANICE *)

Na Vašo poslanico v Glasu odgovarjam Vam to-le: Ne prvega, ne drugega dopisa v Sl. N. nijsem ne pisal ne pisati ukazal, kajti ako bi bil jaz to učinil, bi Vam bil gotovo drž. pravnik za hrbotom zaradi Vašega govora, katerega ste imeli v Smartnem ravno pred volitvijo. Preziram popolnem vašo razpravo o konkurenciji za zidanje cerkve v Smartnem, a samo to Vam povem, da kapelica, katero Vi meni svetujete zidati pri tej cerkvi, bi dosta prikladnejša Vam bila na Vičiču nad Peyno v onem času, ko ste četrto leto bogoslovje poslušali: Dogodljaj Vam je znan; ako treba pa se bova višo razgovarjala o tem na kraji, kder boste zagovarjali nesramne laži, da sem se jaz kedaj izrazil, da vse sleparija, „kar farji učé in pridgajo in da bi jaz povsod rad ravnal po lastni volji zoper vse, kar je kotoliško in posebno zoper katoliške šole.“

Gola laž je tudi, da sem hotel v stare šinstvo vsiliti po nepošteni poti Vam odvernene moze, tudi ne iz nagiba, da me bode vsake drugačno starešinstvo živo prišlo, kajti pri predzadnji volitvi sem se sam odvedel, dasiravno voljem in moji računi so uže dvakrat potrjeni. Kar pa bratovske obresti zadeva, pregledite moj račun o smartinski šoli l. 1864, in videli boste, da je bil znesek 85 gld. katerega mi kot dolžnega navajate, porabljen za šolo i sicer za učitelja Slunderja, katero s posebnim dovoljenjem oskrbnijstva ubožih, katero je tedaj obstajalo iz preč. fajmoštra Fjgeljina in dveh očetov ubogih. Konečno Vam povem, da nij res, kar mi

podkujete, ka sem jaz kedaj slišal ali komu poročal, da ste kričali: Proč se šolami, proč z učitelji.

Oem bi dalje še pisal, saj se vidiva pri sodnji! —

Dr. Anton Žigon.

V zadnji Soči, štev. 33, smo brali dopis iz Standreže, kateri hudo žali celo to občino in posebno še tukajšnje starešinstvo in županstvo in ker obsega mnogo hudobno-zvijajnih in še več neresničnih napadov in sumničenj, štejem si kot župan v dolžnost, prositi slavno uredništvo, da sprejme v cenjeni svoj list sledečo pojasnila:

Kar je v obče rečeno o Standrežcih in njihovih mnogovrstnih napakah, to skoro nij vredno odgovora. Kedor je kedaj videl standrežka polja in rabe pridlike, ta mora nepristransko priznati, da se se odlikujejo skoro mimo vseh drugih na Goriškem. Po uspehu se pa gotovo naj laže so li o razumnosti ali obdelovanju. Da nas nij še prošil duh napredka, to zna biti; kmet, kateri nij nikdar v šolo hodil, ter se malo ali nič po svetu ozrl, se ne navduši tako precej za novosti in treba ga je le polagoma pripravljati, in se skušnjami prepričati, da se poprimo novih iznajdeb. Prihodnji rod se bo menda laže vzivel v duh napredka, ker mu bo k temu pomagal šolski poduk, katerega smo, kolikor nas je zdaj odraslenih v Standreži le malo ali nič užili. Le potrpite; bog nij sveta v enem dnevu stvaril!

Da je Standrež gnezdo vraž, tatvin, nevoščljivosti in enakih grdobj, se pač v obče ne more reči; naj manje se pa spodobi Standrežen, da s takimi vestimi v javnih listih grdi svoje rojake. To nij uti domoljubno, niti blago. Naznanite mi one srečne kraje na Slovenskem, kder so vraže popolnem nehale, kder se nobenemu posamezniku več predolgi prsti ne stezajo po tujem blagu, kder so čuti zelene nevoščljivosti pri vseh in za vselej ugasnili, kder nij nobenega roditelja več zaniknega v izreji svojih otrok; en sam tak kraj mi naznanite in potem udrilajte svobodno in neusmiljeno po svojih hudobnih rojaci in po standrežki Sodomi, kder Vas je nesreča zadela, da ste zagledali luč sveta!

Da je starešinstvo brezplačno odmenilo sobo čitalnici, s tem je storilo več, nego je bila njegova dolžnost. Drugod plačujejo povsod najemnino od čitalničnih prostorov. In kaj ima starešinstvo više pri čitalnici opraviti?

Dalje naj prašam, kaj ima starešinstvo kot tako v narodnem oziru počenjati, da zadosti Vašim zahtevam? Mari se ne vršijo naša posvetovanja vsa v slovenskem jeziku? mari niso sejni zapisniki od prve do zadnje črke slovenski? mari se sploh v županijskem uradu ne posluje in uraduje v čisti slovensčini? — Prosto Vam je vsak čas, da se prepričate. Starešinstvo nij gotovo prav nič zadolžilo, če se Standrež polasčuje, kakor Vi pretirano trdite. Župan in starešine bi se presneto hudo spekli, ako bi hoteli v narodni navdušenosti tuje naselnicke siloma iz občine preganjati.

Standrežki možje in starešine politikujemo in računimo po kmečki, kakor znamo in se v tem oziru nikakor ne sramujemo svoje priprostosti. Vi zasmehujete naše moze, kako so računili sežnje in stopinje; preračunite nam pa Vi, premodri računar, koliko sežnje in stopinje je rabil nekdo, ki je iz Dunaja pobegnul, dokler se je zakopal v domače seno? Vi, mladi gospodičič, tudi nijste prišli modroslovec na svet in ako bi si ne bili Vaši starši vse prste ožulili, da ste se mogli izšolat, modrovali bi najbrže tudi Vi pri poliči vina enako priprosto, kakor modrujemo mi in enako bi Vas bolelo, ako bi Vas zaradi tega kak nezreli prenapet ne ž v javnih listih obiral in v zasmeh razpostavljal, kakor mora naše moze boleti, ko jih celo njih rojak javno zasramuje.

Gledé letošnjih volitev spolnilo je županstvo še več ko svojo dolžnost, ker je poslalo vsem volilecem vabila k volitvi, kar nij zapovedano po postavi. Ono nij tedaj krivo, da se jih je tako malo udeležilo. Vi trdite, da pravi skoro vsak, da mu je vse eno, kdo da je v starešinstvu, kajti vsak gleda, da bi praznil denarnico. Jaz Vam pa odvrčam, da je vsak, kedor to trdi, nesramen obrekovalec in v vsak kedor to vest dalje po časnikih raznaša, njegov pomagač. Gospodarstvo je v naši občini pošteno, popolnem redno in jasno; vsako leto se predlagajo o pravem času občinski proračuni in in račun, starešinstvo jih postavno rešuje in slavni deželni odbor jih odobruje. Vsakemu občinarju je prosto, da si jih o svojem času po namenu §. 65 obč. reda pregleda in da poda svoje opazke proti njim v zapisnik. Redno in pošteno gospodarstvo je tudi stanje občinskega premoženja, od kar je Standrež samostalna županija, očitno zboljšalo, da ostaja še vsako leto kaj v denarnici, dasirano ne plačujejo občinarji vinarja prikladov. Kaj hočete še več? Kar se tiče poštenosti, gotovo ne potrebujemo spričeval one stranke, katero Vi tako toplo zagovarjate.

Vi nas imenujete politične komedijante in pravite, da smo St. Andrež pri zadnjih volitvah drž. poslancev osmešili. V politiki nijmo mi komedijantje ni kaj drugega, ker je kmetu tako slabo, ako se peča s politiko, kakor ne hasni neizšolanemu modroslovcu, da zajezdi politično kljuse v nemar pustivši svoje prave doznosci. Pri volitvah državnih poslancev sta ravnala standrežka volil-

ca po svoji vesti in po svojem prepričanju, kakor velela postava sama.

Mogoče, da se je pri zadnjih obč. volitvah kaka malenkostna napačnost godila, katera pa nij upliv da nazid volitve, saj je bilo celo nepostavno, da je filosof Lutman volil za svojo mater, katero bi ne bil smel po §. 4 št. 1 nobeden drugi zastopati, kakor nje zakonski mož. In koga je volil oni, kateri koče druge zaradi nevednosti smešiti. Napovedal je štiri starešine, a ko je do namestnikov prišel, mu je jezik zastal: „Povejte jih vi oče!“ To Vam je še le pravi „kumpelje“; mo hroslovec, pa si ne more še štireh imen zapomniti! kaj hočete potem o l bomega kmeta zahtevati?

Gosp. L. konča svoj dopis z opazko, da je bilo dosedanje županstvo vsakemu pametnemu v posmeh. V obče je lahko kaj takega trditi, kde so pa dokazi? Više oblastije, kakor deželni odbor, glavarstvo in dr. so naj bolje kompetentni o tem soditi in za njimi razumni občinarji. Županstvo Standrežko se zaveda, da mu je bila vsikdar skrb izpolnjevati svoje službene dolžnosti in jaz menim, da se mu ne more v tem obziru nič očitati; za vse drugo se ono ne briga. Da je pa njegovo dolžnosti v časih silijo, da more celo take domačine se žandari zasledovati, kateri so v vojaški službi na svojo prisego pozabili, mari mu morete to zameriti? „Sapientii“ na Vaši strani tudi „sat“!

Toliko v obrambo časti Standrežke občine, tukajšnega starešinstva in županstva in s tem za vselej zadosti!

Županstvo v Standreži 18. avg. 1874.

Franco Zavodlav, župan

Andre Lutman, starešina Franec Pavlin, podžupan.

*) Uredništvo nij odgovorno ne za obliko, ne za zadržaj

Listnica Uredništva.

Odgovor Glasu: V obliki ste uboge opice in nijate na sebi nič originalnega, kakor originalno ubožnost. Kateri količak pametni človek se Vam nij smejal, ko j; čital Vašo zadnjo listnico. Nij li nemarno, nam očitati dijaka, ki je za Sočo naročnike lovil. Če jih je res, tega ne vemo in ne verujemo, pa če bi vedeli, kedo je bil tisti, bi mu bili hvaležni. Naznanite ga nam torej, da se mu javno zahvalimo. Mi smo svojim prijateljem vedno javno priporočal, da nam pridobljajo naročnikov in jim tudi denos priporočamo, kateri list pa tega ne stori? Mi smo Vam očitali, da ste vladni, ker goriska kurija, katere organ je prav za prav Glas, je bila zmerom manj ali več vladna, in zakaj smo Vam to očitali? Da odujemo lažljivo in perfidno Vaše sumničenje. Evo kaj smo mi v tej zadevi pred 1. letom o Vas pisali:

Nam se druzajo očitati Tonklijevci, da smo vladni in nij majo za to nobenih dokazov kakor, da se je v Komnu en c. kr. uradnik za Lavriča poganjaj. Tedaj c. kr. uradnik po „Glasovem“, muenji ne sme imeti nobenega prepričanja, ne sme objavit, svoje simpatije do moza, katerega še naši narodni največji nasprotniki Italijani spoštujejo kot značajnega moza in nesobičnega doljuba.

Če bi pa oni gospodje pomislili, da na njih strani je nekoliko c. k. uradnikov, ki so za to Glasovci, ker je ona stranka konservativna, in da pod konservativom ravno oni uradniki razumejo prijaznost in boječnost proti vsaki vladi, če bi nadalje pomislili, da kurija goriska nij dosti manje vladna od uradnikov in da ho ta kurija podpirala vsako tudi še tako nemško vlado, samo da je konservativna in da podpira stanovske interese teh „gospodov“, če naspored si od blizo ogledajo svojega junaka, kateri je vsaki vladi obvezan za to, ker je od vlade sprejel križec in da vsak človek, kateri se poganja za križice, nij tako neodvisen, kakor bi kedo mislil in moria se manje odvisen, kakor kak uradnik. -- dokaz temu, da so se nekteri neodvisni ljudski zastopniki taki časti odpovedali, videč v križcih vladni križ, katerega se je težko odkrižati -- in če pogledajo na vse zadnje vladnega kandidata pri zadnjih deželnozberskih volitvah, kateri zidaj tuli v njih rog trobi, če vse to pogledajo in se na vrh svojo vest izprašujejo: -- prišli bodo do spoznanja, da oni Glasovci, ne pa mi, disijo po vladi, posebno zdaj, ko raste Rauscherjev upliv in ko vlada sam razodeva željo naslanjati se na konservativne elemente in kedo ne vé, da tuli pravni čarji ali „Vaterlandovci“ v prvi vrsti delajo za stanovske interese: duhovskega in plemenitaskoga stanu in še le kar od mize teh odpade, objubljaajo narodom.

To je politična po Vaši provokaciji vzročena kombinacija, ki se odpira na fakta in izključuje po juridičnih pojmi in tudi po čisti logiki razaljenje česti in njima v sebi perfidnega sumničenja. Vi pa ste nam rekli, da mi dobivamo „tenar iz dispositions-fonda“ in nijate za to Vašo nesramno trditvev niti enega samega dokaza, kajti to kar čenčate o nekih osehah, katere ne smete objaviti, je naga fraza vredna kake babe, nikakor pa moza in če je še tako malopriden klerikalec. Ker tedaj nijste in ne morete nič dokazati, konstatujemo s tem v zmislu listnice v 32 šte. Soče da ste v naših in očeh vsega postenega človeka najnižji obrekovalec in lažjivec ter popolnoma nepošten in ljudje in Vaš skapiram s pečatom ničvednosti.

Kakor Vam tonzarisanim gospodom, pritisnemo ta pečat tudi na tistega moza „naše moke“, ki bi bil kaj takega proti Vam izjavil, kar pa močno dvominjo in more biti le fantazija Vasoga Don Quixotta, kajti vsaki človek je ničveden, kij svojega bližnega po nekrivem dolži steparije, ali pa drugače rečeno. „Wie der S-helm ist, so denkt er.“

Na Vaša vprašanja še sledeče! Gospodje, ki so javno priviligirali volunstvo, so tisti, ki so pridgali učencem, da je njihova dolžnost, ka profesorje ovajaje, mi smo o teh gospodih uže natančno govorili v „Soči“; gospode, ki se ne sramujejo policijskih aktov, smo Vam pa v zadnji listnici s prstom pokazali. Če tako kratkovidni ste in če prav nič ne ne razumete, Vam ne moremo pomagati, vsako reč Vam vendar ne moremo 10 krat ponavljati — Kar ne morete prežvekat Vam je fakinsko: „taka je „ultima ratio“ vsate kljepetulje, kedar ne ve naprej.

No gospodje, če Vas še kaj koža srbti, le posvetite našim nčenjotom, s tem nam daste priliko, da bomo nadaljevali „Don Quixotta“, desiravno močno zelite, da bi poro položili in da bi se nam tako godilo, kakor se ima goditi uredniku „Slov. Naroda“ kar so menda tudi Vaša „pia desideria“ Mi smo pa bolj kristjanaki in Vam želimo še dolgo živenje nam v korist in klerikalec in veliko sramoto.

G. H. v K. in g. Pahor v Renčeh. Prepozno! prišlo, priljudnje gotovo. G. B. v R. Prihodnjice. — Pošljite nam kakor smo Vam pisali. — F. Vidmar v Kranji: Pričakujem odgovor na zadnje pismo.

(Svojim sorodnikom)

prijateljem in znancem naznaja tužno vest, da je najin preljubljeni sinček Janko v petem letu svoje starosti 15. avgusta, po kratkej bolezni v gospodu zaspal. Ob enem izrekava sovedenjskim občinarjem iskreno hvalo, da so blagovolili tako mnogobrojno spremiti nadepolnega otroka (kakor so ga vsi sploh imenovali) k pogrebu.

Žalujoča roditelja
Ivan in Marija Benko.

Podpisani se počasti p. n. občinstvu naznaniti, da je odprl

v ulici mestnega vrta v Tabal-evi

hiši št. 33

delalnico za pozlačenja. On bo vsakovrstna dela sprejemal in obljubnje, da vsacega natančno, hitro in po nizki ceni postreže. Ob enem garantira dobroto dela. —

Alojzij Budau.

V isti štacuni se nahaja bogata zaloga oljnatih slik in z oljnatimi barvami tiskanih podob (oleografij) v mesečnih obrokih; kedor pa precej plača, dobode 12% ceneje. —

Zavarovalna banka

„SLAVIJA“

v Pragi,

Oznanilo.

Naznanja se slavnemu občinstvu, da smo pooblastili gospoda

Stefana Makuca

kot zastopnika banke „SLAVIJE“ na Goriškem in uljudno prosimo, da bi se omenjenemu gospodu izreklo mej vsemi prijatelji, ki se žele zavarovati, popolno zaupanje.

Išče se najemnik kolo-
no z družino, poljskim vro-
djem in potrebno živino, da
obdelaje eno zemljišče v hriba blizu Šem-
pasa. — Kedor hoče kaj več zvedeti,
naj se obrne do uredništva na-
šega lista, katero mu naznani vse pogoje.

Vsled smrti lastnika barvarije na Ko-
renji gospoda

Janeza Marušiča,

je ta barvarija nehala. Ker ima mnogo, poseba slovenskih strank v tej barvariji mnogo uže pobarvanih štren in druge robe, so s tem povabljeni vsi lastniki, da pridejo v obrok enega meseca po svojo lastnino, ker pozneje bodo morali plačati najemščino od shrambe in obresti od barvanine. — Roba se dobiva v omenjeni barvariji tikoma palače grofa Attemsa ob pondeljkih in četrkih. —

Dedi rancoga Jožefa Marušiča.